

## فصل هشتم

### بازرگانی داخلی

در سال ۱۳۸۵، براساس آمار مقدماتی، حدود ۲۷۰ هزار میلیارد ریال کالای کشاورزی و ۶۶۹/۶ هزار میلیارد ریال کالای صنعتی از محل تولیدات داخلی و حدود ۴۹۹ هزار میلیارد ریال کالا و خدمات از محل واردات به بازار داخلی عرضه شد که در نتیجه آن ۲۱۸/۵ هزار میلیارد ریال ارزش افزوده به قیمت‌های جاری در بخش بازرگانی داخلی ایجاد شد. نسبت ارزش افزوده بخش بازرگانی به تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه با احتساب نفت ۱۰/۷ درصد بود که در مقایسه با نسبت مزبور در سال قبل (۱۰/۸ درصد) تغییر زیادی نداشت. در این سال رشد ارزش افزوده بخش بازرگانی نسبت به سال قبل بر پایه قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶ حدود ۷/۴ درصد بود. همچنین در سال مورد بررسی، رشد ارزش افزوده فعالیت‌های خرده‌فروشی و عمده‌فروشی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶ به ترتیب معادل ۷/۱ و ۷/۵ درصد و سهم آنها از کل ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به ترتیب معادل ۳۵/۸ و ۶۴/۲ درصد بود.

#### ۸-۱- اقدامات دولت جهت تنظیم بازار داخلی و تامین مایحتاج اساسی

در راستای تحقق سیاست‌های اجرایی، تنظیم بازار داخلی و تامین مایحتاج اساسی مردم نیز اقدامات موثری از سوی وزارت بازرگانی در سال ۱۳۸۵ صورت گرفت. توزیع ۵۰ هزار تن برنج در قالب طرح ضیافت در شبکه‌های اصناف و فروشگاه‌های زنجیره‌ای، ذخیره‌سازی مقدار ۳۰ هزار تن گوشت مرغ و برنامه‌ریزی برای خرید گردشی ۵ هزار تن تخم‌مرغ توسط شرکت پشتیبانی امور دام کشور، خرید و ذخیره‌سازی میوه و مرکبات در ایام پایانی سال و ایام ورود حجاج بیت‌الله الحرام و ارائه سیاست‌گذاری‌های مناسب در ارتباط با توزیع آن در استان‌های کشور، توزیع ۵ هزار تن مرغ منجمد وارداتی و سهمیه‌بندی و تخصیص ۵ هزار تن گوشت منجمد در ۳۰ استان کشور، توزیع ۱۰۰ هزار تن شکر به نرخ تمام شده از محل موجودی شرکت بازرگانی دولتی ایران، افزایش سقف ذخیره‌سازی شکر از ۸۱ هزار تن به ۱۶۰ هزار تن توسط این شرکت، تحویل روغن خام به کارخانجات با نرخ ۶۸۰۰ ریال به منظور تنظیم بازار از محل موجودی شرکت بازرگانی دولتی ایران و الزام کارخانجات به رعایت نرخ‌های توافقی و برگزاری نمایشگاه‌های عرضه مستقیم کالا از جمله این اقدامات به شمار می‌آیند.

علاوه بر این، مطابق تصمیم وزیران عضو کمیسیون ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، در سال ۱۳۸۵ در راستای تنظیم بازار داخلی و تامین کالاهایی که با کمبود عرضه مواجه بودند (نظیر سیب، پرتقال، نارنگی، سیب‌زمینی، گوشت قرمز، گوشت مرغ، نخود، عدس و لپه) و تامین نهاده‌های مورد نیاز دام و طیور کشور (نظیر ذرت، کنجاله سویا، جو، گندم دامی، کنجد و دانه گلرنگ)، تعرفه واردات (سود بازرگانی) آنها کاهش یافت. همچنین به منظور جلوگیری از افزایش قیمت داخلی، صادرات مرغ، تخم مرغ و حبوبات مشمول پرداخت عوارض شد.

## ۸-۱-۱- واردات و موجودی انبار مواد عمده غذایی

به منظور تامین امنیت غذایی، تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها در سال مورد بررسی، واردات شکر خام توسط دولت کماکان ادامه یافت. براساس آمار شرکت بازرگانی دولتی ایران، در سال ۱۳۸۵ واردات شکر خام در مقایسه با سال قبل با افزایش قابل توجه ۱۱۷/۹ درصدی مواجه شد و موجب گردید تا موجودی انبار قند و شکر این شرکت در پایان سال حدود ۱۰۰ درصد افزایش یابد. با وجود عدم واردات گوشت قرمز توسط شرکت پشتیبانی امور دام، موجودی انبار گوشت قرمز با ۱۲/۸ هزار تن افزایش نسبت به سال قبل به ۱۳/۴ هزار تن رسید. همچنین، به منظور افزایش ذخایر استراتژیک، در این سال ۹۷۸ هزار تن گندم توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران وارد کشور شد.

## واردات و موجودی انبار مواد عمده غذایی

(هزار تن)

نوع محصول	واردات		درصد تغییر	موجودی در پایان سال		درصد تغییر
	۱۳۸۵	▲۱۳۸۴		۱۳۸۵	▲۱۳۸۴	
گندم (۱)	۹۷۸/۰	۰/۰	θ	۳۸۸۷/۰	۲۴۲۶/۰	۶۰/۲
قند و شکر (۲)	۹۶۱/۰	۴۴۱/۰	۱۱۷/۹	۵۱۵/۰	۲۵۸/۰	۹۹/۶
گوشت قرمز (۳)	۰/۰	۲/۰	-۱۰۰/۰	۱۳/۴	۰/۶	☐

۱- منظور واردات گندم توسط بخش دولتی است.

ماخذ: شرکت بازرگانی دولتی ایران و شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور  
۲- شامل واردات بخش خصوصی نمی‌باشد.

## ۸-۱-۲- نظام سهمیه‌بندی کالاها

براساس گزارش وزارت بازرگانی، در سال ۱۳۸۵ همانند سال‌های اخیر، کالاهای اساسی شامل قند و شکر، روغن نباتی و برنج از طریق کالا برگ و با نرخ‌های یارانه‌ای و تعادلی توزیع شد. در این سال در مجموع تعداد ۴۶ کالا برگ در قالب سهمیه سراسری، بند (و) تبصره ۱۵ قانون بودجه<sup>(۱)</sup> و اقشار آسیب‌پذیر مصوب و اعلام شد.

سرانه توزیع قند و شکر نوع عادی و تعادلی سراسری در بخش شهری و روستایی به میزان ۱۲۰۰ گرم و سرانه توزیع در بخش عشایری به میزان ۴۸۰۰ گرم بود. همچنین سرانه سهمیه قند و شکر جمعیت ۹ میلیون نفری مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور حدود ۳۶۰۰ گرم بود.

در سال مورد بررسی، سهمیه سرانه برنج سراسری به میزان ۳ کیلوگرم و سرانه مشمولان بند (و) تبصره ۱۵ قانون بودجه، ۱۶ کیلوگرم بود. سهمیه مزبور در بخش سراسری طی یک کالا برگ و در بخش مددجویان بند (و) طی ۲ کالا برگ توزیع شد. همچنین سهمیه سرانه روغن نباتی سراسری کشور معادل ۴۵۰ گرم و سهمیه مشمولان بند (و) تبصره ۱۵، معادل ۳/۶ کیلوگرم بود که در بخش سراسری طی ۴ کالا برگ و در بخش مشمولان بند (و) طی ۲ کالا برگ توزیع شد.

در سال ۱۳۸۵، در مجموع ۲/۱ میلیون تن کالای اساسی توزیع شد که سهم هریک از کالاهای قند و شکر، برنج و روغن نباتی به ترتیب ۳۴/۴، ۴۴/۶ و ۲۱ درصد بود. از مجموع کالاهای توزیع شده در این سال، مقدار توزیع قند و شکر، برنج و روغن نباتی در بخش سراسری به ترتیب به میزان ۶۵۵/۲، ۷۹۰/۱ و ۳۷۴/۸ هزار تن و در بخش مشمولان موضوع بند (و) تبصره ۱۵ به ترتیب به میزان ۶۴/۸، ۶۴/۸ و ۱۴۴ هزار تن بود.

۱- مطابق بند (و) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، در راستای توسعه عدالت اجتماعی و کاهش فقر غذایی، معادل ۳۰ درصد اعتبارات پیش‌بینی شده در قسمت چهارم این قانون به منظور افزایش یارانه مواد غذایی خانواده‌های کم‌درآمد، زنان و کودکان بی‌سرپرست، مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور علاوه بر سهمیه عمومی اختصاص می‌یابد.

## ۸-۲- سرمایه‌گذاری دولت

در سال ۱۳۸۵، اعتبارات مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی برای امور بازرگانی داخلی به میزان ۴۸۵/۸ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مصوب سال تغییر زیادی نداشت. در این سال اعتبارات پرداختی با ۲۲/۴ درصد کاهش به ۳۶۲/۴ میلیارد ریال رسید. میزان تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پرداخت شده در بخش بازرگانی داخلی حدود ۷۴/۶ درصد بود که در مقایسه با نسبت مشابه سال قبل (۹۷/۱ درصد) عملکرد ضعیف‌تری داشت. اعتبارات پرداختی بابت برنامه تنظیم بازار داخلی بیشترین سهم از اعتبارات تخصیص یافته به بخش بازرگانی داخلی (به میزان ۹۰/۱ درصد) را به خود اختصاص داد و سهم برنامه تجارت الکترونیکی از اعتبارات پرداختی ۹/۹ درصد بود. شایان ذکر است که ردیف برنامه تنظیم بازار داخلی شامل برنامه سیاست‌گذاری، مدیریت و نظارت بر فعالیت‌ها و همچنین برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی نیز می‌باشد.

در میان طرح‌ها و پروژه‌های برنامه تنظیم بازار داخلی در سال ۱۳۸۵، مبالغ پرداختی بابت طرح‌های احداث و توسعه سیلواها و تجهیز مراکز خرید گندم ۱۰۹ میلیارد ریال بود و بیشترین سهم را داشت. همچنین عملکرد اعتبارات مربوط به برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی به میزان ۶۹/۴ میلیارد ریال بود.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در فصل بازرگانی داخلی (۱)

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)		درصد تحقق		عملکرد		ارقام مصوب		
۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۴/۶	۹۷/۱	۳۶۲/۴	۴۶۷/۰	۴۸۵/۸	۴۸۱/۰	بازرگانی داخلی
۹۰/۱	۱۰۰/۰	۸۰/۴	۹۷/۱	۳۲۶/۴	۴۶۷/۰	۴۰۵/۸	۴۸۱/۰	برنامه تنظیم بازار داخلی (۲)
۹/۹	۰۰۰	۰	۰	۳۶/۰	۰۰۰	۸۰/۰	۰۰۰	برنامه تجارت الکترونیکی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸۲/۷	۸۵/۰	۱۴۵۵۷۱/۰	۱۱۷۶۳۸/۷	۱۷۶۱۲۰/۲	۱۳۸۴۰۹/۰	کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور (۳)

ماخذ: قوانین بودجه و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

- ۱- شامل اعتبارات ملی بخش بازرگانی داخلی بوده و اعتبارات استانی و بازرگانی خارجی را در بر نمی‌گیرد.
- ۲- شامل برنامه سیاست‌گذاری، مدیریت و نظارت بر فعالیت‌ها و همچنین برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی می‌باشد.
- ۳- در سال ۱۳۸۴، رقم مصوب اصلاحی (شامل متمم‌های بودجه) بوده و بدون احتساب رقم شفاف‌سازی قیمت حامل‌های انرژی می‌باشد.

## ۸-۳- تسهیلات بانکی

در پایان سال ۱۳۸۵، مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی با ۴۴/۱ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۱۳۲/۳ هزار میلیارد ریال رسید. مانده تسهیلات اعطایی به بخش‌های غیر دولتی با ۶۳/۱ درصد رشد به ۱۱۴/۲ هزار میلیارد ریال و در بخش دولتی با ۱۷ درصد کاهش به ۱۸ هزار میلیارد ریال رسید. بررسی عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری نشان می‌دهد همانند سال قبل، بیشترین سهم از مانده خالص تسهیلات اعطایی (۸۶/۴ درصد) متعلق به بخش غیر دولتی بوده است. در سال مذکور، سهم بانک‌های تجاری و تخصصی دولتی از کل مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش بازرگانی داخلی ۷۰/۱ درصد و بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر دولتی ۲۹/۸ درصد بود. در این میان، سهم بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر دولتی از رشد بالایی برخوردار بود و سهم آن از مانده تسهیلات اعطایی به بخش بازرگانی داخلی از ۱۹/۷ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۲۹/۸ درصد افزایش یافت.

## مانده تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)	سال		درصد تغییر	سال		
	۱۳۸۴	۱۳۸۵		۱۳۸۴	۱۳۸۵	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۳۲۲۸۴/۲	۴۴/۱	۹۱۷۶۹/۳	۱۳۲۲۸۴/۲	بخش های دولتی و غیر دولتی
۸۶/۴	۷۶/۳	۱۱۴۲۴۸/۳	۶۳/۱	۷۰۰۴۴/۰	۱۱۴۲۴۸/۳	بخش غیر دولتی
۵۶/۵	۵۶/۴	۷۴۷۰/۱۳	۴۴/۳	۵۱۷۸۲/۵	۷۴۷۰/۱۳	بانک های تجاری
*	۰/۲	۶۴/۴	-۶۵/۴	۱۸۶/۰	۶۴/۴	بانک های تخصصی
۲۹/۸	۱۹/۷	۳۹۴۸۲/۶	۱۱۸/۴	۱۸۰۷۵/۵	۳۹۴۸۲/۶	بانکها و موسسات اعتباری غیر دولتی
۱۳/۶	۲۳/۷	۱۸۰۳۵/۹	-۱۷/۰	۲۱۷۲۵/۳	۱۸۰۳۵/۹	بخش دولتی
۱۳/۶	۲۳/۷	۱۸۰۳۵/۹	-۱۷/۰	۲۱۷۲۵/۳	۱۸۰۳۵/۹	بانک های تجاری
۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰/۰	بانک های تخصصی
۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰/۰	بانکها و موسسات اعتباری غیر دولتی

## ۸-۴- معاملات بازرگانی

تعداد معاملات قطعی<sup>(۱)</sup>، شرطی<sup>(۲)</sup> و ذمه ای<sup>(۳)</sup> ثبت شده در دفترخانه های اسناد رسمی کشور در سال ۱۳۸۵ برابر ۳/۳ میلیون فقره بود که نسبت به سال قبل ۱۷/۸ درصد رشد داشت. تعداد معاملات قطعی ثبت شده حدود ۲/۷ میلیون فقره بود که ۹/۲ درصد نسبت به سال قبل افزایش نشان می دهد. تعداد معاملات شرطی و ذمه ای ثبت شده نیز به ترتیب ۶۲/۱ و ۶۰/۸ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت. از مجموع معاملات مذکور، حدود ۳۸/۸ درصد در استان تهران صورت گرفت. تعداد معاملات ثبت شده در این استان نسبت به سال قبل ۲۶ درصد افزایش یافت.

در سال مورد بررسی، تعداد پرونده های اجرایی تشکیل شده در کل کشور (در ارتباط با عدم انجام تعهدات مربوط به معاملات ثبت شده) معادل ۸۰/۷ هزار فقره بود که در مقایسه با سال ۱۳۸۴ حدود ۶/۷ درصد افزایش نشان می دهد. تعداد پرونده های اجرایی تشکیل شده در استان تهران نسبت به سال قبل ۲۷/۷ درصد افزایش یافت.

در سال ۱۳۸۵، حدود ۴۱۳ میلیارد ریال سفته و برات به نرخ نیم در هزار در شهر تهران به فروش رسید که در مقایسه با سال قبل ۹/۲ درصد افزایش نشان می دهد. رشد مزبور نشان دهنده تاکید بیشتر عاملان اقتصادی بر دریافت تضمین به صورت سفته و برات در معامله بوده و گسترش حجم معاملات نیز در افزایش آن موثر می باشد. در این سال میزان سفته و برات واخواست شده به مبلغ اسمی با حدود ۸۶/۹ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۴۹۷۳ میلیارد ریال رسید که از رشد متوسط سالانه ارزش سفته و برات واخواست شده طی پنج سال قبل (حدود ۶۲ درصد) بیشتر می باشد.

در سال مورد بررسی، تعداد ۷۸/۲ میلیون برگ سند به ارزش ۲۹۹۸/۸ هزار میلیارد ریال در اتاق پایاپای اسناد بانکی تهران مبادله شد که نسبت به سال قبل از لحاظ تعداد و ارزش به ترتیب ۸/۸ و ۴۲/۴ درصد افزایش یافت. نسبت ارزش اسناد بانکی مبادله شده در اتاق پایاپای تهران به تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه در سال های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به ترتیب ۱/۲ و ۱/۵ بود. رشد ارزش اسناد برگشتی نسبت به سال قبل ۲۴/۱ درصد بود. نسبت مبلغ اسناد برگشتی به کل اسناد مبادله شده در این سال ۳/۶ درصد بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (حدود ۴/۲ درصد) به میزان ۰/۶ واحد کاهش داشت.

۱- اگر در عقد بیع هیچ گونه شرطی برای قبض مبیع ذکر نشده یا برای تادیه بهای مورد معامله و تسلیم مبیع موعود و شروطی معین نشده باشد، معامله قطعی است.  
 ۲- اگر در عقد بیع برای قبض مبیع یا تادیه بهای آن شروطی معین یا برای فروشنده یا خریدار یا هر دو یا شخص ثالث، اختیار خاصی از قبیل اختیار فسخ در مدت معین تعیین شده باشد، معامله شرطی است.

۳- معامله ای است که به موجب آن شخص تعهد می کند وجه یا مال معینی را در موعود مقرر به دیگری پرداخت یا تسلیم نماید.

## ۸-۵- شرکت‌های تعاونی

در سال ۱۳۸۵، تعداد ۶۰۴ شرکت تعاونی تامین نیاز تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و صنوف خدماتی که در زمینه تامین و توزیع کالا و خدمات فعالیت دارند در کشور به ثبت رسید که ۹۵/۵ درصد نسبت به سال قبل افزایش نشان می‌دهد. مجموع سرمایه اولیه شرکت‌های مذکور ۲۹۶۲۹ میلیون ریال بود که نسبت به سال قبل ۳/۵ درصد افزایش یافت. میزان اشتغال ایجاد شده توسط این شرکت‌ها ۶۸۶۱ نفر بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۱۲۸/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، میزان سرمایه شرکت‌های تعاونی بازرگانی به ازای هر نفر از شاغلان ۴/۳ میلیون ریال بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل (۹/۵ میلیون ریال) کاهش قابل ملاحظه‌ای یافت. این نسبت در مورد

شرکت‌های تامین نیاز تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و صنوف خدماتی به ترتیب ۲/۲، ۷/۲ و ۷/۴ میلیون ریال به ازای هر شغل بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل، نشان می‌دهد که تعاونی‌های مزبور در سال ۱۳۸۵ با سرمایه سرانه کمتری تاسیس شده‌اند.

## وضعیت شرکت‌های تعاونی

درصد تغییر	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
-۱/۳	۴۱۷۴۵	۴۲۲۹۸	<b>تعداد اعضا</b>
-۰/۹	۶۳۱۸	۶۳۷۸	تامین نیاز تولیدکنندگان
-۱/۹	۳۴۳۵۳	۳۵۰۳۶	تامین نیاز مصرف‌کنندگان
۲۱/۵	۱۰۷۴	۸۸۴	تامین نیاز صنوف خدماتی
۹۵/۵	۶۰۴	۳۰۹	<b>تعداد</b>
۱۵۳/۲	۳۵۲	۱۳۹	تامین نیاز تولیدکنندگان
۲۱/۵	۱۷۵	۱۴۴	تامین نیاز مصرف‌کنندگان
۱۹۶/۲	۷۷	۲۶	تامین نیاز صنوف خدماتی
۳/۵	۲۹۶۲۹	۲۸۶۳۱	<b>سرمایه (میلیون ریال)</b>
۶۹/۳	۸۸۰۳	۵۱۹۹	تامین نیاز تولیدکنندگان
۲/۱	۱۷۱۱۹	۱۶۷۷۱	تامین نیاز مصرف‌کنندگان
-۴۴/۳	۳۷۰۷	۶۶۶۱	تامین نیاز صنوف خدماتی
۱۲۸/۳	۶۸۶۱	۳۰۰۵	<b>اشتغال (نفر)</b>
۹۱/۴	۳۹۹۳	۲۰۸۶	تامین نیاز تولیدکنندگان
۱۹۶/۰	۲۳۶۸	۸۰۰	تامین نیاز مصرف‌کنندگان
۳۲۰/۲	۵۰۰	۱۱۹	تامین نیاز صنوف خدماتی

ماخذ: معاونت طرح و برنامه وزارت تعاون

تعداد اعضای تعاونی‌های ثبت شده در سال مورد بررسی با ۱/۳ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۸۴ به ۴۱/۷ هزار نفر رسید. بیشترین تعداد اعضا مربوط به شرکت‌های تامین نیاز مصرف‌کنندگان با ۳۴/۴ هزار نفر عضو بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۱/۹ درصد کاهش یافت. سرانه سرمایه هر عضو از شرکت‌های تعاونی تامین نیاز تولیدکنندگان ۱/۴ میلیون ریال، تامین نیاز مصرف‌کنندگان ۰/۵ میلیون ریال و تامین نیاز صنوف خدماتی ۳/۵ میلیون ریال بود.

## ۸-۶- وضعیت واحدهای صنفی

طبق ماده ۴ قانون نظام صنفی، اصناف با توجه به نوع فعالیت آنها به چهار گروه تولیدی، خدمات فنی، توزیعی و خدماتی تقسیم می‌شوند. در سال ۱۳۸۵، تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در سراسر کشور ۱۸۹۳/۶ هزار واحد بود که ۱۳/۳ درصد نسبت به سال قبل افزایش نشان می‌دهد. از این تعداد واحد صنفی، حدود ۴۶/۷ درصد صنوف توزیعی، ۲۱/۸ درصد صنوف خدمات فنی، حدود ۱۸/۲ درصد صنوف تولیدی و ۱۳/۴ درصد صنوف خدماتی بودند. در میان چهار گروه صنفی یاد شده، تعداد واحدهای صنوف تولیدی دارای پروانه کسب با ۲۷/۶ درصد افزایش، بیشترین نرخ رشد نسبت به سال گذشته را دارا بود.

## تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب (۱)

(هزار واحد)

سه‌م (درصد)	سال		درصد تغییر	سال			
	۱۳۸۵	۱۳۸۴		۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۳/۳	۱۸۹۳/۶	۱۶۷۱/۶	۱۴۶۹/۳	<b>کل واحدها</b>
۱۸/۲	۱۶/۱	۲۷/۶	۲۷/۶	۳۴۴/۰	۲۶۹/۶	۲۵۴/۴	صنوف تولیدی
۴۶/۷	۴۸/۲	۹/۶	۹/۶	۸۸۳/۶	۸۰۶/۲	۶۹۸/۴	صنوف توزیعی
۱۳/۴	۱۳/۸	۹/۴	۹/۴	۲۵۳/۰	۲۳۱/۲	۲۱۸/۰	صنوف خدماتی
۲۱/۸	۲۱/۸	۱۳/۳	۱۳/۳	۴۱۳/۰	۳۶۴/۶	۲۹۸/۵	صنوف خدمات فنی

۱- آمار مذکور شامل شهرهای دارای سازمان‌های صنفی است.

ماخذ: وزارت بازرگانی - مرکز اصناف و بازرگانان ایران